

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt	Telefon szám 124. Hirdetéseket díjzabás szerint közlünk.	A kiadóhivatal vezetője: Réthy László.
--	--	---	---

Az új koalíció.

Makó, máj. 29.

Ugy látszik, hogy valami készül és talán megegyeznek az ellenzéki pártok. Ezt az új blokkot nagy fenntartással és óvatossággal kell fogadni, mert majdnem erkölcsileg lehetetlen, hogy Kossuth-Apponyi-Andrássy és társai őszinte bajtársi rokonérzettel csatlakozzanak a Justh-párthoz. Ezek az urak eddigi viselkedésükkel leveleseké váltak. Ezeknek az uraknak sohasem kellett a választói jog kiterjesztése. Ezeket az embereket multjuk, tradíciójuk, vérük, vagyunk és ezer anyagi érdekük köti, ezeknek létejük, hogy minden a régiben maradjon, hogy továbbra is ők csinálják a törvényeket úgy, a mint azt, háromnegyedrészben, anyagi érdekeik kívánják.

Ezekből hiányzik a demokratikus érzék és az a belátás, hogy más embernek is joga van az élet örömeihez, lágyra párnázott kis sarkaihoz, a létezés vidámságaihoz, a meleg leveshez, a puha hushoz, a tiszta ruhához, az okos könyvekhez s azokhoz a lehetőségekhez, amelyeknek nyitott ajtain át kiléphetnek a hivatottság, a tehetség és ne legyen kénytelen napszámba járni az olyan ember, a kiből esetleg kitűnő orvos, mérnök, ügyvéd, író, kereskedő, művész vagy iparos lenne.

Mert hát a választójog ilyesmit is jelent. Ez az a bűvös kulcs, a mely milliók kezén és lelkén nyílik ki a rablanc lakatját. Ezeknek a lakatoknak a rozsdás kulcsa ma néhány száz kiváltságos ember martaléka. El kell venni tőlük. Lelkéhez, kezéhez, munkájához mindenkinek joga van. Ma ez nincs így, de a választói jog ezt fogja lehetővé tenni.

Értik, ugy-e, hogy ez nem tesz Kossuth-Apponyi-Andrássy uraknak, akik akkor is, mikor testileg Tiszának háttal vannak, lelkileg vele vannak összeláncolva. A grófi érdek, az oligarcha-tradíciók ragasztják őket össze. Apponyi már hajszálat talált a levesben, neki már sok, hogy harmadfél-szer annyi választó legyen, mint eddig volt. Majd a többiek is megletik a maguk hajszálat.

A választójog igazi barátainak tehát az a kötelességük, hogy szerény tutajukat azonnal elkössék ezeknek az uraknak Dreadnought-jától, mihelyt kimutatják a lólábat. A politikai és egyéni tisztesség vitorláit fölhuzva uszszanak tovább a cél felé, vizalatti aknák, szirtek és zátonyok ezer veszélye között el kell érniök a zöld szigetre, ahol a népek boldogsága lakik.

Vihar helyett csend.

Tárgyalják a véderőreformot.

A legutóbbi politikai események indokolták tették azt a nagyfokú érdeklődést, amely a képviselőház mai ülése iránt megnyilvánult. Mind a kormánypárt, mind az ellenzék teljesen felszerelve indult az ülésre, nem csoda tehát, ha mindenki a döntő harc megkezdését várta. Nagy volt a közönség érdeklődése is. Reggel óta nagy csoportokban tödültek a képviselők a Ház felé, a készenlében levő rendőrség azonban utját állta azoknak, akiket csak a kíváncsiság vetett a Ház környékére.

Nagy volt az érdeklődés a ki-zárt képviselő iránt is. Ráth Endre beteg, róla tudták, hogy nem fog megjelenni a Ház ülésén. Kovács Gyula azonban el volt tökéve, hogy ha kell, élete árán is behatol a Házba, mert erre mandátuma szerint joga van annál is inkább, mert hisz a Ház törvénytelenül zárta őt ki. Kovács Gyula fél 10 órakor meg is jelent a Ház előtt, de a bejáratnál várta Justh Gyula, Kóbeke Kornél, Egry Béla és Szmrecsányi György és kérték, hogy a Ház mai ülésén ne jelenjék meg, mert megjelenése csak rontana az ellenzéki pártok akcióján. Justh Gyula átadta Kovácsnak Kossuth Ferenc levelét is, melyben Kossuth szintén arra kérte, hogy ma ne jelenjen meg ülésén. Kovács Gyula végre is engedett a hosszas rábeszélésnek és hazament.

Ugyanebben az időben a képviselőházban is fontos tanácskozások voltak. Károlyi Mihály gróf felkereste Lukács László miniszterelnököt és arra kérte, hogy addig, míg az ellenzéki pártok tárgyalásai folynak, napoltassa el a Ház üléseit. Később pedig Vojnits István báró kereste fel Justh Gyulát és arra kapactálta, hogy az ellenzék mára mondjon le a technikázásról és engedje tárgyalni a véderőreformot. Ezzel szemben ígéretet tett arra, hogy a többség az ellenzék akaratát respektálni fogja. Tekintettel arra, hogy a kitűzött célt ez nem hátráltatja. Justh hosszas tárgyalás után ebbe beleegyezett. Így történt, hogy a mai ülés a nagy beharangozás dacára teljesen békésnek indult.

Az ellenzéki tárgyalások befejezésükhöz közelednek. Ma már úgy áll a helyzet, hogy egyedül Apponyi áll a megegyezés útjában s az ellenzék vezetői s statisztikai adatokkal őt akarják kapacitálni.

A mai ülést Tisza István gróf féltizenegy órakor nyitotta.

Ezután felolvasták az indítvány-

könyvet, melybe Barabás Béla az elnökválasztás törvénytelenége, Jármay István pedig a tüntetésben elhunytak hátramaradottjainak segélyezése tárgyában jegyzett be indítványt.

Tisza konstataulta a házszabályokból, hogy az indítványt írásban közölni kell az elnökkel is. Minthogy ez nem történt meg, az indítvány bejegyzését szabálytalannak jelenti ki. (Zaj a Kossuth-párton.)

Tisza ezután jelentkezésre szólította fel azokat, akiket a mentelmi bizottság a Ház megkövetésére ítelt.

Bikády Antal és Eitner Zsigmond egyszerűen csak annyit mondtak:

— Megkövetem a Házat.
Polónyi Géza azonban már többet mondott:

— Meggyőződésem szerint — mondotta — a Ház határozata törvénytelenül jött létre, de a saját pártkivételre való tekintettel megkövetem a Házat. (Helyeslés a baloldalon.)

Kenedi Géza, a mentelmi bizottság előadója tett jelentést Kovács Gyula újabb mentelmi ügyében.

— Ujabb hóhér! — kiáltotta feléje az ellenzék. — Darvayt már elesapták? Miért nem szereződötték Bali Mihály? (Derűtlenség.)

Kenedi Géza ezután javasolta, hogy a Ház Kovács Gyulát a rend ismételt zavarása miatt újabb három napra zárja ki. A Ház így határozott.

— Miért nem akasztják mindjárt fel! — kiáltotta Justh János.

— A Ház ezután áttért a véderőreform általános tárgyalására.

Az első szónok Thaly Ferenc pártönkivüli 48 as volt.

A véderővita első szónoka Thaly Ferenc pártönkivüli függetlenségi volt. Hogy a Ház olyan hosszú idő után ismét a véderőreformot tárgyalja, a béke biztos jelenek tartja. A jelenlegi komoly pillanatok minden pártot arra köteleznek, hogy a béke művét előmozdítsa. Erkölcsi kötelességnek tesz eleget, amikor állást foglal a véderőreform ellen. Ez a javaslat ellenkezik a nemzet minden aspirációjával, súlyos jámadás van benne a magyar államessze ellen s emellett olyan súlyos vér és pénzáldozatot követel, amelyt a nemzet el nem bír. A perrendtartás rendelkezéseiben merénylet van a magyar államnyelv ellen. Ezután a javaslat pénzügyi részét bírálta. Kifogásolta, hogy a költségvetésbe miért nem vették be a végső összeget. Tart kaput akarnak ezzel nyitni a további költségekre. Az országban a költségekben tisztán kell látnia. Különösen aránytalannak tartja a haditengerészetre szánt összegeket. A kivándorlás nagyon megoszappasztotta újoncanyagunkat. Igazságos arányt kell tehát megállapítani Magyarországnak és Ausztria újonckontingense között. Az ugynevezett két éves szolgálatot teljesen elhibáztottnak tartja a javaslatban. A rettenetes áldozatokat mindezeket fölül olyan hadseregre akarják fordítani, a mely egyenes tagadása a magyar államesszémének. (Helyeslés az ellenzéken.) A javaslatot el nem

fogadta, hanem határozati javaslatot terjesztett be aziránt, hogy a Ház addig ne fogadja el a véderőreformot, amíg a javaslat sérelmes közjogi intézkedései ki nem küszöböltetnek és a magyar nyelv érvényesülését a parlament keresztül nem viszi. (Hosszas éljenzés.)

Kállay Ubul Kossuth-párti volt a következő szónok. Teljes mértékben hozzájárul Thaly fejtegetéséhez. Tiltakozott az ellen, hogy a nemzet minduntalan lenyelje azokat a keserű labdacokat, amelyeket a közös hadügyminiszterek adnak be neki. Majd történelmi visszapillantásokat vetett a magyar nemzetnek az osztrák abszolutisztikus törekvések ellen folytatott küzdelmére.

Délután 1 órakor félbeszakították a vitát s rátértek az interpellációkra.

Ülés vége 2 órakor.

Árvíz mindenfelé.

Elpusztult vidékek.

Mérhetetlen kár szakadt ismét az országra. A romboló árvíz egész községeket pusztított el, százezre sodorta el a házakat, elöntötte a vetéseket és rettentő inségbe hajtott tizezreket. Lugoson közel háromszáz ház esett áldozatul a fékevesztett áradatnak és tizenháromezer ember hajléktalanná lett, Bihar vármegyében a Sebes-Körös és a Berettyó áradása okozott óriási károkat. Az újabb jelentések szerint a délvidéki vármegyékben apadóban van már a víz, de azért a veszedelem még mindig igen nagy. Torontál vármegyében a Temes elnyelt egy egész községet és állítólag félszáz ember pusztult el.

A Maros Déván áttörte a gátakat, a partmenti vetéseket és réteket ellopte a víz, amely Déva egyik külvárosának, az ugynevezett Görög-városnak egy részébe is behatolt. Az áradás nemcsak a gabonaföldeket tette tönkre, hanem a lekaszált rétek gazdag szénatermését is elsodorta. A lakosság nagy aggodalomban van, mert az áradás még egyre tart és Maros felsőfolyásának vidékeiről táviratilag folyton áradásokat jelentenek.

A Szamos a Désen nagy pusztítást vitt véghez a Szajka-patak meg a Szamos. Gyöngébb házak falát elhordta a szédítő sebességű vizzuhatag. Désen a Dész-Szamosujvár közti utat lepte el a Szamos és a vasuti munkásoknak a városon kívül levő házait az ablakokon keresztül víz lepte el. A dési állami méntelep istállóit a patakáradás teljesen eliszapolta, megtöltve az óriási udvart is kilométerekről hozott szeméttel.

Lugoson a Temes tette veszélyessé a helyzetet. A pusztítás, hivatalos statisztika szerint, eddig 1059 ház elöntve, 289 ház összedőlt, 1893 családot 8429 családtaggal hajléktalan. A város kára 800.000 korona, magánosoké meghaladja az egy milliót. Az inség nagy. A gyűjtést megindították. A városházán éjjel-nappal

dolgoznak. A középületek telve vannak hajléktalanokkal; a kényszerkilakoltatás egyre folyik.

Torontálmegyében a Temes és Bega pusztitának. Csebzsa községben a Temes még hétfőn délután átszakította a gátat. A víz csakhamar az egész községet elöntötte és helyenként egy-két, sőt négy méter magasságot ért el. Kedden reggel óta Csebzával minden összeköttetés megszűnt. A községet óriási víztenger veszi körül. Négy ízben kísérelték meg a községet megközelíteni, de sikertelenül. Csak a házak teteje és a fák koronája látszott ki. Végül délután négy órakor sikerült egy esőnakkal a községbe jutni. Először a jegyzőt fogták ki. A jegyző rémes pusztulásról tett jelentést. Elmondta, hogy az összes házak, az iskolát, templomot és jegyzői lakot kivéve bedőlték. Allítólag.

50—60 ember pusztult el a romok közt.

Délután 5 órakor husz esőnokon félszázad katonaság érkezett Temesvárról megrakodva élelmiszerekkel. A katonák egymásután hozzák ki a házakból a lakosokat. Valószínűen a csebzai a legnagyobb katasztrófája az árvíznek. A Csebzsa mellett Petromán község is víz alatt áll. Husz ház összedőlt. *Dettán a Rudolf-féle hengermalom pusztult el.* Fehértemplom környékén is nagy a pusztulás.

A zsidóság egysége.

A XXI-ik községkerület közgyűlése. — Kétféle zsidóság.

Országos mozgalom indult meg a zsidóság vezető emberei részéről, hogy véget vessenek annak a felfogásnak, mintha kétféle zsidóság léteznék Magyarországon, bár a hitközségek orthodox és neolog ritussal alakulnak is. A modernebb gondolkozásuak akarják kiküszöbölni azt a felfogást és kormányhatóságilag megerősíteni a zsidóság egységét.

A nagyváradi izr. hitközség a XXI-ik községkerületet tegnap délelőtt közgyűlésre hívta meg, hogy a megindult akcióban állást foglaljanak. Békés és Biharmegye izr. hitközségeinek küldöttjei jelentek meg Nagyváradon a közgyűlésre.

A gyűlés kiemelkedő eseménye volt dr. *Kecskeméti* Lipót főrabbi előadása a zsidóság egységéről. Történet-kritikai alapon fejtegette a tudós főrabbi, hogy a zsidóság mindig egy volt, az egység megbontása nem is sikerülhet az ellenkező felfogásuaknak. Végül a főrabbi javaslatára kimondták, hogy megkeresik az ország három neves tudósát, döntésük el végleges lesz a kérdést, döntésük irányadó lesz.

Hát mindenesetre érdekes jelenség a kétféle zsidók egységesítésére való törekvés, azonban — a nagyváradi gyűléssel elentéttben — alig hisszük, hogy ez sikerülhet.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már képtelenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshetnek. — Jelentkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuthszoborral szemben.) o o o

A temető hiénái.

Garázdálkodások a katolikus sírkertben.

A kegyelet kell, hogy az ember egyik legszebb és legszentebb érzelme legyen. Elvadult lélek az, amelyben senki és semmi iránt kegyeletes érzés egyáltalán nincs.

Az emberiség átlagában kipusztíthatatlanul él is ez az érzés, mely leginkább halottaival szemben nyilvánul meg.

Éppen ezekből a szempontokból a halottak pihenő helyeit, a temetőket, bizonyos meghatározhatatlan kegyeletérzéssel szoktuk tekinteni. Minden olyat durva kegyelet-sértőnek tartunk, ami a temetők örök csendjét, örök rendjét és szomorúságát bármiként is sérti.

Mégis most ilyen temetői bűnök-ről kell írunk. Még pedig olyanokról, melyeket nagyon szigorúan büntet a büntető törvény is.

Arról van szó, hogy a makói római katolikus temetőben állandóan sirrablók garázdálkodnak, akik megrabolják a nyugvó halottak sírhantjait azért, hogy azok által magoknak hasznot szerezzenek. Mert a jelek oda mutatnak, hogy nem éretlen gyerkőcök csinytevéseiről, hanem éppen öntudatos, de lelkiileg nyomorult alakok tervszerű bűneivel állunk szemben.

Mi közvetlenül is többször tapasztaltuk már, de számtalan panasz is jött hozzánk, hogy ebben a temetőben egyrésztől állandóan letépnek a sírokról minden virágot, másrésztől, ha a halott tartozói valami nagy virágot vagy nagyobb bokrot ültetnek a sírra, alig virrad a másik napra s már tövestől ellopták az illető ültetvényt. Senki semmit se képes megtartani kedvese sírhalmán, mit gonosz kezek el ne oroznának.

Felháborító ez, de másrésztől különösnek tartjuk azt is, hogy még egyetlen sirrablót se tudott a temető csőze a rendőrség kezére juttatni, hogy a bűnös méltó büntetéssel lakoljon bűneért.

Am a hatóságnak is tudomása van már erről a garázdálkodásról. Ezt mutatja az az átirat, melyet *Rákossy Gyula* rendőrkapitány a római katolikus egyháztanácsához küldött át.

Bármiként intézi is el az egyháztanács az átiratot, bármelyik részről bár, de valamelyik részről kell, hogy gondoskodás történjen arról, hogy a sirrablók hiénákat a temetőkből elűzzék s garázdálkodásaikat lehetetlenné is tegyék.

Az átirat így szól;
2371—1912. rkp.

Makó város rkp. hivatalától.
Tekintetes egyháztanács!

Makó.
Számos oldalról érkezik hivatalomhoz a panasz, hogy ismeretlen tettesek, főleg gyermekek, a katolikus temető hátsó oldalán behatolva, a sírokra kitett vagy kiültetett virágokat ellopták, sőt tövestől kitépik.

Ennek tettenérése szinte lehetetlen, s két esetben tetten is ért gyermekeket dorgálással kellett elbocsájtani. — Ennek a türelmetlen állapotnak két oka van, eltekintve a harmadiktól a lakosság alacsony gondolkodásától, t. i. az, hogy a temetőt nincsen bekerítve, s hogy a hátsó kapu állandóan nyitva van.

A gleditsiával való bekerítésére az indítványomat megtettem, el is lett fogadva, de még végrehajtva nincsen. — A kapu állandó zárvatartá-

sára ezennel terjesztem elő indítványomat.

Az ellenkező véleményen levők a nyitva tartást azzal indokolják, hogyha abból az irányból jön egy temetési menet szükség van a bejárásra. — Ez nézetem szerint nem indok, mert sziveskedjék például a sokkal nagyobb forgalmu budapesti temetőt megnézni, ott is minden temetési menet a főkapun az örök előtt vonul be. De ha itt már mindenben kivételt kell csinálni, maradjon meg a hátsó kapu, jöjjön be ezen a temetési menet, de utána azonnal zárják el, mert a kivonulás már a rendes kapun történhetik.

Ledhelyesebb volna azonban az egész temetőt átmaszhatatlan sűrű gleditsiával körülvenni, hogy a bárbar sírfosztogatás, állatok legeltetése egyszer végre megszűnjék. — Kérem előterjesztésemet sürgősen tárgyalni és elfogadni.

Makó, 1912. évi május hó 28. án.

Rákossy Gyula
rendőrkapitány.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 30. Csütörtök. Római kath. A sz. Jobb fi. Gör. kath. Május 17. Andronik. — Nap két 4 óra 40 perccor, nyugszik 7 óra 46 perccor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás várható sok helyütt zivataros esőkkel. Sürgönyprognózis: Éryhe, elvéve csapadék, zivatarok. Délmérséklet: 21.4 Celsius.

— A mérnöki hivatalból. Sok irkálás után, melyben leginkább a mi lapunk vette részét a város a felszaporoeott műszaki ügyek ellátására helyettes főmérnököt alkalmazott és azóta némileg fogyott is a mérnök nélküli állapotból visszamaradt sok restancia. Most azonban ismét a régi állapotok fognak bekövetkezni, mert a segédmérnöknek 4 heti fegyvergyakorlatra kellebevonulnia akkor midőn igen sok műszaki kérdés vár megoldásra. Az bizonyos, hogy egy ember nem képes ellátni a város műszaki teendőit azért arra az időre míg a segédmérnök fegyvergyakorlaton lesz célszerű lenne valami kiegészítő munkaerőről gondoskodni.

— Kögyűlés a megyén. Csanádmegye törvényhatósági bizottsága június hó 3. án tartja meg *Hervay István* alispán elnöklésével évnegyedes rendes közgyűlést.

— A Maros áradása. Mai számunkban említést tettünk arról, hogy a Maros folyó felső folyásában óriási módon megáradt és a vidéket elöntötte. Ebből az alkalomból az aradi folyammérnökség ma arról értesítette Csehádvármege alispáni hivatalát, hogy nálunk a Maros felső áradásától nincs mit tartani, mert a Maros alsó folyásának széles medre könnyen befogadja a folyónak felső áradását.

— Bizottsági ülés a megyén. Holnap csütörtökön délelőtt 11 óra után *Hervay István* alispán elnöklésével az árvaházi igazgató választmány ülést tart.

— A társadalmi egyesület társasvacsorája. A makói társadalmi egyesület — mint már megírtuk — jelenlegi helyéről, a Korona emeleti helyiségeiből most Junius elsején más helyre és pedig a „Korzó“ szálloda eddigi udvari éttermi helyiségeibe költözik át. Az átköltözés öröme már másnap, vasárnap, június 2-án társasvacsorával összekötött házi estélyt rendez,

melyre ezuttal is meghívja ugy a tagjait, mint a közönséget. Az estélyen dr. *Espersit János* ügyvéd felolvasást tart. Részvételi-jegy személyenként 2 korona 40 fillér. A teríték pedig állani fog halpaprikásból, helyette malacpaprikásból, turóscsuszából, félliter borból és egy szódából — személyenként. Vacsora után kívánatra tánc is lesz.

— Uj rendőrök. *Rákossy Gyula* rendőrkapitány *Perec Mihály* és *Gyetzai Péter Tamás* makói lakosokat ma rendőrökké kinevezte.

— Lemondott bizottsági elnök. Az iparhatósági megbízottak megválasztásuk után megalakultak s elnökké *Ehrenfeld Bernátot* választották meg. *Ehrenfeld Bernát* ma ezen elnöki állásáról lemondott.

— Munkás ember szerencsétlensége. *Horváth János* famunkás ma délelőtt a *Teltsch Adolf* fűrésztelepen könnyebben megsérült. Sebe 6—7 nap alatt gyógyul.

— Libalopás verakéddel. *Posztós Sándorné* honvédi asszony ma panaszt emelt a rendőrségen, hogy őt tegnap délután mikor libáit legeltette *Varga Viktória* egy előtte ismeretlen férfi társaságában megtámadta, földre topergék és megverték, majd aztán 4 kis libáját elvitték. A tettesek ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— Itál, bot és az asszony. *Baranyi Bálint* csősz arról nevezetes, hogy ha felönt a garatra, ami pedig nála sűrűn megesik akkor mindenkébe beleköt. *Baranyi* tegnap is és erősen beszszelt és részegen belekötött *Urge Julius* nevű honvédi cigány asszonyba, kit ütlegelni kezdett. Ezt azonban nem nézhette *Urge Julius* komasasszonya: *Zsákai Ignác* né, odafutott a verakédőkhöz és kikapva a csősz kezéből a nagy botot, azzal olyan ütést mért a részeg csősz fejére, hogy menten elborította a vér és hozzá orvost kellett hívni. Az eljárás mind a három ellen megindították.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megír, semmit se hallgat el.

KÖZGAZDASÁG.

A makói piacról.

Változatlan állapotok.

Vasárnap, pünkösd ünnepe miatt nem volt Makóvárosának hetipiac. Így ezen a héten ma délelőtt tartották az első hetipiacot és el lehet mondani a ma délelőtt megtartott hetipiacról, hogy ez miben sem különbözött az utóbbi hetipiacoktól. Látogatottságnak ez sem örvendett. Áru ezen is igen kevés volt, sőt az árak sem változtak.

Makón különben látogatott és valóban élénk hetipiacokról ösznél előbb szó sem lehet. Igaz ugyan, hogy a hagyomány, mely valamilyen korábban kezdődik az ösznél, már előbb bizonyos élénkséget fog kölcsönözni a makói hetipiacoknak. Ami azt illeti, a zöldségpiac elég élénk volt ma is, mert a makói zöld termékek, mint a korai vöröshagyma, saláta és retek lassanként a külföld előt is kedvelt és ismert áruk gyanán fognak. feltűnni. Ezen áruknek a külföld előt való helyes portálása azonban még a makói zöldség-

kereskedők és termelők munkája leend.

Nem hagyhatjuk említés nélkül a makói baromfi piacot sem. Ez a piac napról-napra élénkül, mert baromfi exportunk folyton növekedik. A mai piacon is tömérdek baromfi volt, melynek 90 százaléka magas áron külföldi szállításra kelt el.

Buza igen kevés került a mai piacra is. Nem a helybeli termelők hozták ezt sem, hanem a közeli torontáli községek lakói. A buza iránt a kereslet sem volt nagy, mégis a felhozott mennyiséget szükségleteik fedezésére nagyobbára a helybeli malmok vásárolták össze métermázsánként 21 - 22 koronájával.

Kukorica sem volt több a mai piacon mint a buza. Ezt az árut ugyan jóval többen keresték. Ennek métermázsája ma is 18 korona volt. De száraz egészséges kukoricának métermázsájáért 19 koronát is fizettek.

Rejtvénypályázat.

I. Számrejtvény.

1	1	1	2	2	2
3	4	5	5	5	5
6	6	6	6	7	7
7	8	9	9	9	9
9	9	10	12	13	13
14	15	18	18	20	24

E számokat úgy rendezzük, hogy minden oldalról összeadva 50-et kapjunk.

II. Betűrejtvény.

e. m. r. i. l. z. o. r. á.

Ezeket a betűket úgy rendezd, hogy egy fiú és egy leány nevet adjon; a fiú névből egyet elvéve, a leány névből hármat kitépve újra eléd jön egy leánynak a neve.

III. Betűtalányok.

$\frac{1}{2}$	vas	u	l	z	tal	y
	6					á

Rejtvényeink megfejtői között egy értékes könyvet sorsolunk ki.

MÉHÉSZEK

mielőtt méhészkész eszközt szüségletűket megvennének vagy méz és viasz készletüket eladnák, forduljanak saját érdekükben ingyen árjegyzékért hozzánk.

Puszta-Szentlőrinci méhészet,
Budapest, V., Zoltán-utca II. sz.

KÜLÖNLEGE SSÉGEK: Amerikai gőzhengeren sajtolt műlepek, fri kolos folsó, oldal- és lánchajtású par-gettőgépek, gőzviaszszalasztók, vulkán füstölőgépek stb.

SZINHÁZ.

Ripp van Winkle.

A régi darabok legszebbike, az örök szép zenéjű „Ripp van Winkle” került ma este színre. Régi, nagyon régi ez a regényes operette, melynek fölülmulhatatlan szép és kedves zenéjét Plauquette szerzette. Ezt a mesés zenéjű, de tartalom tekintetében is remek operettet eddig még nem multák fölül az újabb idők operette újdonságai, de alig hihető, hogy valaha fölül fogják mulni. A színházlátogató közönség dacára annak, hogy ma este Horváth Kálmán, a budapesti Királyszínház tagja, mint vendég lépett fel, csak félig töltötte meg a színházat. Oka volt ennek talán az esti esős idő is. Eljöttek azonban a színházba mindazok, kik az örök szép zenéjű operettben ismét gyönyörködni akartak, dacára annak, hogy ezt a darabot már több ízben látták. A ma este megjelent közönség ismét egy minden tekintetben összevágó szép előadásban talált igazi műélvezetet. Peterdy Etelka temperamentumos játéka, hangja és Sztojka Annus mozgékonyasága mi kívánni valót sem hagytak maguk után. Talán először kellett volna említeni a vendégművészt: Horváth Kálmánt, ki hajlékony, minden érzelmi árnyalatot kifejező hangjával és könnyed játékaival már a belépőnél meghódította a közönséget és az ő művészi játéka adta meg a ma esti előadásnak karakterisztikumát. Jók voltak még rajta kívül Nagy Dezső, Szigeti és Vajna.

Regény.

Szerelem a siring

vagy (74)

Két fiatal szív szomorú végezte.

ELSŐ RÉSZ.

XI.

Egyszerre kedves környezetbe érezte magát átragadva, pompás kék ég alatt.

A szél által sokáig vert, a fagy által sokáig elnyomott növény, barátságos talajra talált, kellő, délnék kiteve csodásan fejlődött s virág kezdte beborítani.

És ime, most váratlanul jégeső tört ki fölötte: száraz, levelek és virágok megcsönkítva minden erőkből véreztek!

A Simone első gondolata az volt, hogy megveli atyja állításait.

Megpróbálta önmaga előtt is erősíteni, hogy apja csak azért eszelte ki azokat, hogy kielégítse boszuját s elidegenítse őt Serraval Jeantól.

De amint atyja tüzetesebben kifejtette vádjait, megnevezte a bűntársát, felhalmozta a bizonyítékokat, brutális fény járta át a fiatal lány elméjét.

Makacsnak, boszullónak, mindenekfölött pedig az emberi természet csunya oldalában gyönyörködőnek ismerte az apját, alapjában véve azonban tisztességes embernek tudta, a ki képtelen hazugságig lealacsonyodni.

Erre aztán a kérhetetlen logika kimutatta előtte, hogy ha az apja

őszinte. Jean a leggonoszabb hűtlenséget követte el. Abban az órában, mikor a leggyöngédebb szavakkal s változatlan szerelmének ígéreteivel halmozta el őt, megcsalta a legelső nővel, kit utjában talált. Szerelmi ömlengései nem voltak egyebek sértő játéknál, gaz komédiánál.

(Folyt. köv.)

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

Egész évre 14 Kor.
Félévre 7 Kor.
Negyedévre 3 K. 50 fill.

Gyomorbaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszér

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrá-gást, hasmenést és egyéb gyomor-fájdást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszér. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.
Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. - Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.fmar iffo védjegy rajta van.

Csomagoló ujság-papír

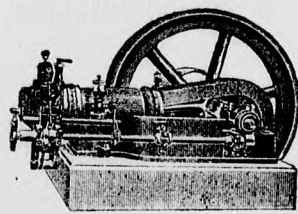
kilo száma jutányosan kapható a

Makói Független Ujság

o o kiadóhivatalában. o o

Nyersolaj szivógáz diesel MOTOROK

benzin és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
(Alkotmány-utca sarok.)

Allítsa meg

a rikkanesot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot meg-találja benne, amire - szüksége van. -

Biztosítom

☞ hogy nem bánja meg ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb-és modern hárfa ütő ingaórát akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

☞ műorás és ékszerész üzletét MAKÓN, Fötér. Az Otthon-kávéház mellett.

Eladó ház. Tergulicza Lajosnak (kiskoru) 242. sz. alatt levő háza I. ker., Grof Vay-utca sarkán **eladó.** Értekezhetni szabadkézből lehet SIHA ADAMMAL Kiszomboron, Szőlő-utca 395. szám alatt. 557.

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körut 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

KIADÓ LAKÁS.
Hajnal utcai házamnál egy két szobából és előszobából álló, különlevő butorozott udvari lakás bérebe kiadó és bár-mikor elfoglalható.
Dr. Kiss Pál.

Teljesen ingyen

☞ férfi és ruhaszöveteket ☞
☞ vászon és damaszt áru- ☞
☞ kat, ágyneműeket, papla- ☞
☞ nokat, cipőket, kalapo- ☞
☞ kat stb.

senki sem ad.

☞ Hanem rendkívüli olcsó ☞
☞ áron szerezhetők be a ☞
☞ (Stenczy-féle házban,) ☞
☞ Szalóky Sándor üzlete ☞
☞ mellett !! ☞

Nagy vá- szőnyegekben!
laszték

Tubarózsa-krém és kenőcs az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növényét legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! --- Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszertárában
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!
Telefon-szám: 127. Telefon-szám: 127.

Értesítés.
Értesitem a n. é. közönséget, hogy minden szerdán reggeltől délig (a Burunkai-féle volt kávécsarnok helyiségében) mindennemű tollakat a legmagasabb árakban megveszek. Elne mulassza senki ezen jó alkalmat. **Rosner Gyula**, kiskunfélegyházi tollnagykereskedő.

Névjegyeket, báli meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

Teljes **szikvizgyári berendezéseket** és az összes hozzávalókat legjobban min. szállítanak.

Dr. Wágner és Társai
Egyesült Gyárak Részvénytársaság
Budapest, IX. Tinódy-utca 3. sz.
Legnagyobb gyár e szakmában.

Tessék l. sz. árjegyzékünket kérni és ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

Lapkihordó-fiúk
felvételnek a kiadóhivatalban.

Miért vagy másé? Fecském hova szállsz?
Akiknek a szívük fáj? Hogy van a Pali bácsi?

stb. népdalokat, kuplékat, katona és cigányzenét élethűen játsza az óriási „Adria“ beszélőgép, mely 5 legújabb hanglemezzel, nagy felszereléssel csak 40 korona.

WÄGNER „Hangszer-király“
BUDAPEST VIII.
József-körút 15.

Gyorsjavító műhely.
Nagy fényképes árjegyzék ingyen!

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetései útján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

NŐI FELÖLTŐK ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN!
Legújabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angoláruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerűtí rendelesek elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

☛ Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! ☛
Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék
Keresztelő párnák
fejkötők és himzet,
pique paplanok.
Női blúzok a legizlésebb kivitelben.

☛ Szőrmeárúk, boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittelig. Legújabb divatu

női- és leánykalapok!
Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legújabb divat szerint. **Pártos E. és Tsa** Makó. Főtér, (az Otthon kávéház mellett)

A makói és környékbeli gazdák többszöri ismételt óhajának tettünk eleget, amidőn Makón, a Kálvária-utcában (az új kórházzal szemben) gazdasági gépraktárt létesítettünk. Ezen raktár vezetésével

LIPTÁK BÉLA

urat biztuk meg, aki minden erejével azon lesz, hogy a n. é. gazdaközönség eddig élvezett bizalmát továbbra is fentartsa. Említett raktárunkban állandóan készletben lesznek:

A hirneves „Bächer“-féle egy és többvonó ekék és ta ajművelő eszközök.
A világhírű „Melichar“-féle „Unicum Drill“ sorvetőgép
Az „Imperator“ műtrágyát is sorbavetőgép. Továbbá a hazai viszonyoknak a legtökéletesebben megfelelő „Johnston“ kévekötoáratógép, fűkaszaló gereblye és elsőrendű manillazsineg.

Érdeklődőknek mindenkor helyszínen — vételkötelezettség nélkül — felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc
Budapest, VI. Nagymező-utca 68.
293 Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond.

Makón, Kálvária-utca, (az új kórházzal szemben).

„VARAZSFUVOLA.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, fűzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.